

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 13.5.2013
COM(2013) 279 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

Σχέδιο δράσης για μια θαλάσσια στρατηγική στην περιοχή του Ατλαντικού

Επίτευξη έξυπνης, βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

Σχέδιο δράσης για μια θαλάσσια στρατηγική στην περιοχή του Ατλαντικού

Επίτευξη έξυπνης, βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο θαλάσσιος και ο ναυτιλιακός τομέας, οι οποίοι αποτελούν τη «γαλάζια οικονομία», έχουν τη δυνατότητα να προσφέρουν 7 εκατομμύρια θέσεις εργασίας στην Ευρώπη μέχρι το 2020. Αυτές οι θέσεις εργασίας θα δημιουργηθούν όχι μόνο στους αναδυόμενους τομείς, όπως οι υπεράκτιες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, αλλά και μέσω της τόνωσης των παραδοσιακών ναυτιλιακών κλάδων. Η περιοχή του Ατλαντικού μπορεί να συμβάλει σημαντικά σε αυτήν την «γαλάζια ανάπτυξη». Ταυτόχρονα, είναι αναγκαίο να διαφυλαχθεί η περιβαλλοντική και οικολογική σταθερότητα του μεγαλύτερου και σημαντικότερου οικοσυστήματος της Ευρώπης για τις επόμενες γενιές.

Συνεπώς, το εν λόγω σχέδιο δράσης καθορίζει προτεραιότητες για την έρευνα και τις επενδύσεις που προωθούν τη «γαλάζια οικονομία» στην περιοχή του Ατλαντικού. Τα πέντε κράτη μέλη του Ατλαντικού¹ και οι περιφέρειές τους μπορούν να αξιοποιήσουν το σχέδιο δράσης για να συμβάλουν στη δημιουργία βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης στις παράκτιες περιοχές. Το σχέδιο δράσης βασίζεται στη στρατηγική της Επιτροπής για τον Ατλαντικό² και είναι αποτέλεσμα των διαβουλεύσεων που πραγματοποιήθηκαν μέσω του Φόρουμ για τον Ατλαντικό. Το Φόρουμ παρείχε την ευκαιρία στα κράτη μέλη, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στις περιφερειακές και τοπικές αρχές, στην κοινωνία των πολιτών και στον κλάδο της βιομηχανίας να συμβάλουν στην ανάπτυξη του σχεδίου δράσης και να εξετάσουν την απόκριση στις προκλήσεις που θέτουν η προώθηση της ανάπτυξης και η μείωση του αποτυπώματος άνθρακα στην περιοχή του Ατλαντικού, διασφαλίζοντας την αειφόρο χρήση των φυσικών θαλάσσιων πόρων, αντιμετωπίζοντας αποτελεσματικά τις απειλές και τις καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και εφαρμόζοντας μια προσέγγιση διαχείρισης των υδάτων του Ατλαντικού με βάση το οικοσύστημα. Το Φόρουμ αξιοποίησε επίσης τη συμβολή των ενδιαφερομένων, μέσω σειράς εργαστηρίων, ηλεκτρονικής πρόσκλησης για υποβολή προτάσεων, καθώς και μέσω της συμβολής κρατών μελών και περιφερειακών αρχών.

Το χρονοδιάγραμμα του σχεδίου δράσης συνδυάζεται με την ανάπτυξη του Κοινού Στρατηγικού Πλαισίου (ΚΣΠ) για τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά

¹ Γαλλία, Ιρλανδία, Πορτογαλία, Ισπανία και Ηνωμένο Βασίλειο.

² COM 782/2011 της 21ης Νοεμβρίου 2011.

Ταμεία (ESIF)³. Οι θεματικοί στόχοι του ΚΣΠ έχουν ευρεία σημασία για τη στρατηγική του Ατλαντικού, και κυρίως όσον αφορά την:

- ενθάρρυνση της στροφής προς μια οικονομία με χαμηλό αποτύπωμα άνθρακα·
- αύξηση της ικανότητας για έρευνα και ανάπτυξη μέσω της εκπαίδευσης, και της κατάρτισης και δημιουργία στενότερης επαφής με τον κλάδο της βιομηχανίας με την έρευνα· και
- ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ), όπως αυτών που δραστηριοποιούνται κυρίως στους κλάδους του τουρισμού, της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ.

Στόχος του σχεδίου δράσης είναι να έχει να στείλει σημαντικά μηνύματα στις περιφέρειες και στον ιδιωτικό τομέα. Οι περιφέρειες και ο ιδιωτικός τομέας θα πρέπει να αρχίσουν να εξετάζουν τα πιθανά θέματα για μεταξύ τους συνεργασία, μεταξύ άλλων σε διασυνοριακή βάση, για την υλοποίηση των συμφωνημένων προτεραιοτήτων. Η διαδικασία ανάπτυξης του σχεδίου δράσης, η οποία εφαρμόστηκε σε συνεργασία με τα πέντε κράτη μέλη του Ατλαντικού, ενθάρρυνε τους ενδιαφερόμενους, συμπεριλαμβανομένων των περιφερειών, των πόλεων που φιλοξενούν λιμένες και του ιδιωτικού τομέα, να εξετάσουν τον τρόπο δράσης για την προώθηση της γαλάζιας οικονομίας και τη συμβολή τους στην αειφόρο ανάπτυξη στη περιοχή του Ατλαντικού. Αυτό θα οδηγήσει στην προσέλκυση επενδύσεων και στη δραστηριότητα του ιδιωτικού τομέα στη γαλάζια οικονομία και, με αυτόν τον τρόπο, θα συμβάλει στην αναζωογόνηση των παράκτιων περιοχών στην περιοχή του Ατλαντικού.

Η επιτυχής εφαρμογή του σχεδίου δράσης πρέπει να υποστηρίζεται από συνδυασμένες προσπάθειες σε τρεις τομείς, ώστε η γαλάζια οικονομία να είναι σε θέση να αξιοποιήσει πλήρως τις δυνατότητές της στην περιοχή του Ατλαντικού - στοχοθετημένες επενδύσεις, αύξηση της ικανότητας έρευνας και μεγαλύτερες δεξιότητες:

- **επενδύσεις:** στόχος των επενδύσεων θα πρέπει να είναι η καινοτομία, οι τεχνολογικές ικανότητες και οι στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης, με τις ΜΜΕ να παρουσιάζουν ιδιαίτερη σημασία. Η αποτελεσματική χρήση των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ESIF) στους εν λόγω τομείς έχει μεγάλη σημασία για την επίτευξη των πρωταρχικών στόχων της ανάπτυξης, της ανταγωνιστικότητας και της απασχόλησης. Ενδέχεται να χρειαστούν επενδύσεις και στις υποδομές. Για παράδειγμα, η τεχνολογία των σκαφών και οι θαλάσσιες υποδομές, όπως λιμένες και μαρίνες, παίζουν σημαντικό ρόλο για τη στήριξη της γαλάζιας οικονομίας. Το Φόρουμ για τον Ατλαντικό έχει εντοπίσει τις δυνατότητές τους για παροχή νέων υπηρεσιών, για παράδειγμα, διευρυνόμενη αγορά τουρισμού με κρουαζιερόπλοια και προσφορά σταθμών συναρμολόγησης και συντήρησης για νέες υπεράκτιες εγκαταστάσεις. Η ΕΕ έχει ήδη προσφέρει σημαντική στήριξη στη διαδικασία αυτή, μεταξύ άλλων, συμπληρωματική χρηματοδότηση μέσω δανείου από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Τα ESIF θα ευνοήσουν στο μέλλον τη μεγαλύτερη συνοχή μεταξύ των ενωσιακών χρηματοδοτικών μηχανισμών,

³

Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), Ευρωπαϊκά κοινωνικά Ταμεία (ΕΚΤ), Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ).

ωστόσο η χρηματοδότηση επενδύσεων σε υποδομές ή στον τουρισμό θα εξακολουθήσει να γίνεται από τον ιδιωτικό τομέα·

- **έρευνα:** για τη διαχείριση των ωκεανών, τη βιώσιμη εκμετάλλευση και διαχείριση των θαλάσσιων πόρων, την ασφάλεια στη θάλασσα, την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος (μεταξύ άλλων, τον χαρακτηρισμό των παράκτιων και των προστατευόμενων θαλάσσιων ζωνών ανοικτής θαλάσσης) απαιτούνται δεδομένα και κατανόηση της λειτουργίας και της διάδρασης των οικοσυστημάτων καθώς και ικανότητα διαμόρφωσης, πρόγνωσης και πρόβλεψης. Η προσέγγιση αυτή διευκολύνει την εκτίμηση και τον μετριασμό του κινδύνου. Ενθαρρύνει τις επενδύσεις και μειώνει τα λειτουργικά κόστη. Συνεπώς, η παρατήρηση των ωκεανών, η χαρτογράφηση και η πρόγνωση έχουν καίρια σημασία για τη βιώσιμη ανάπτυξη της οικονομικής δραστηριότητας στην περιοχή του Ατλαντικού και για τη διεύρυνση των γνώσεών μας όσον αφορά τις ωκεάνειες διαδικασίες στον Ατλαντικό, οι οποίες διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο για το κλίμα του πλανήτη μας. Είναι πολύ σημαντική η ευρεία διάδοση των πληροφοριών αυτών. Καθίσταται όλο και πιο προφανής η σημασία της προώθησης καινοτομίας που να μπορεί να προσφέρει καλύτερη πρόσβαση σε πληροφορίες του δημόσιου τομέα·
- **δεξιότητες υψηλότερου επιπέδου:** πρέπει να διευθετηθεί το πρόβλημα της έλλειψης εργατικού δυναμικού με τις κατάλληλες δεξιότητες σε ορισμένους τομείς του θαλάσσιου και ναυτιλιακού κλάδου, προκειμένου να αξιοποιηθεί το δυναμικό της γαλάζιας οικονομίας, μέσω της αναβάθμισης των δεξιοτήτων του υφιστάμενου εργατικού δυναμικού καθώς και μέσω της προσέλευσης νέων στον τομέα. Αυτό ισχύει ειδικότερα για τους αναδυόμενους τομείς, όπως οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, αλλά και για περισσότερο παραδοσιακούς τομείς, όπως η ναυπηγική, η αλιεία, η υδατοκαλλιέργεια και η επεξεργασία προϊόντων της θάλασσας, στους οποίους είναι αναγκαία η καινοτομία, η εξειδίκευση και προσαρμογή στις νέες τεχνολογίες προκειμένου να είναι ανταγωνιστικοί στην παγκόσμια αγορά.

2. ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ

Αποτέλεσμα των συζητήσεων με τα κράτη μέλη και της ανάδρασης από το Φόρουμ για τον Ατλαντικό ήταν το εν λόγω σχέδιο δράσης, το οποίο θα πρέπει να υλοποιηθεί μέχρι το 2020. Αυτή η δράση έχει σχεδιαστεί έτσι ώστε να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις της στρατηγικής για τον Ατλαντικό και να επιτευχθεί έξυπνη, βιώσιμη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη και απασχόληση. Το παρόν σχέδιο δράσης δεν θα είναι περιοριστικό. Αποτελείται από ένα ενδεικτικό σύνολο τομέων δράσης σε ό,τι αφορά την έρευνα και τις επενδύσεις για την αντιμετώπιση κοινών προκλήσεων. Πολλές ενέργειες έχουν ήδη αναληφθεί από τα εν λόγω κράτη μέλη, επί μέρους και συλλογικές, για την ανάπτυξη της θαλάσσιας και ναυτιλιακής οικονομίας τους. Ως εκ τούτου, το σχέδιο δράσης προσδιορίζει τους τομείς όπου υπάρχει περιθώριο για πρόσθετο συλλογικό έργο. Ο χειρισμός αυτών των προτεραιοτήτων μπορεί να προωθήσει την καινοτομία, να συμβάλει στη προστασία και βελτίωση του θαλάσσιου και παράκτιου περιβάλλοντος του Ατλαντικού, να βελτιώσει τη συνδεσιμότητα και να δημιουργήσει συνέργιες για ένα υπόδειγμα περιφερειακής ανάπτυξης, βιώσιμης και χωρίς κοινωνικούς αποκλεισμούς.

Το παρόν σχέδιο δράσης προσκαλεί τον ιδιωτικό τομέα, τους ερευνητές, τους περιφερειακούς και εθνικούς δημόσιους φορείς και άλλους παράγοντες να αρχίσουν να καταρτίζουν σχέδια που να ανταποκρίνονται στις προτεραιότητες.

Προτεραιότητα 1: Προώθηση της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας

Η παρούσα προτεραιότητα επιδιώκει τους εξής στόχους:

- *ανταλλαγή γνώσεων μεταξύ τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, επιχειρήσεων και ερευνητικών κέντρων*

Αύξηση της ικανότητας της περιοχής του Ατλαντικού για καινοτομία μέσω της **έρευνας και της τεχνολογίας**, ενθαρρύνοντας:

- α) τη δικτύωση και την ερευνητική συνεργασία μεταξύ ερευνητικών κέντρων, τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και επιχειρήσεων στα κράτη μέλη·
- β) την ανταλλαγή γνώσεων και αντιλήψεων, καθώς και δεξιοτήτων μεταξύ τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, επιχειρήσεων και έρευνας, μεταξύ άλλων, μέσω περιφερειακών, εθνικών και διασυνοριακών συνεργατικών σχηματισμών, συναφών προς τη θάλασσα, και μέσω τεχνολογικών πλατφορμών.

- *ενίσχυση των ικανοτήτων ανταγωνιστικότητας και καινοτομίας στη θαλάσσια οικονομία της περιοχής του Ατλαντικού*

Βελτίωση **δεξιοτήτων** σε παραδοσιακούς κλάδους του Ατλαντικού, όπως είναι η ναυπηγική βιομηχανία, η υδατοκαλλιέργεια και η αλιεία, καθώς και σε αναδυόμενους τομείς της γαλάζιας οικονομίας, μέσω των εξής:

- α) θέση σε εφαρμογή μέτρων για εκπαίδευση και κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένων των διασυνοριακών προγραμμάτων και της αμοιβαίας αναγνώρισης των εθνικών προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης·
- β) ενίσχυση της ευαισθητοποίησης σε σταδιοδρομίες που σχετίζονται με τη θάλασσα, τόνωση του ενδιαφέροντος των νέων για τον θαλάσσιο πολιτισμό και για σταδιοδρομία στον θαλάσσιο τομέα και αντιμετώπιση άλλων εμποδίων που αποθαρρύνουν τους νέους από μια σταδιοδρομία στο θαλάσσιο τομέα⁴, για παράδειγμα μέσω της εκπαίδευσης στην ιστιοπλοΐα, μέσω προχωρημένων μαθημάτων στην τεχνολογία και μέσω άλλων κοινών πρωτοβουλιών για τον Ατλαντικό.

- *προώθηση της προσαρμογής και της διαφοροποίησης των οικονομικών δραστηριοτήτων μέσω της προώθησης των δυνατοτήτων της περιοχής του Ατλαντικού*

Στήριξη στη μεταρρύθμιση της **Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής** και αναζωογόνηση του **κλάδου υδατοκαλλιέργειας** της ΕΕ, με τους εξής τρόπους:

- (α) ανάπτυξη βελτιωμένων μοντέλων που περιλαμβάνουν πολλά είδη, αλιευτικά εργαλεία και σχετικές τεχνικές και τεχνολογίες έτσι ώστε να ελαχιστοποιηθούν το αποτύπωμα άνθρακα, οι ζημίες στον βυθό, οι απορρίψεις και τα παρεμπύπτοντα αλιεύματα·

⁴

Η ειδική ομάδα για την απασχόληση και την ανταγωνιστικότητα στη ναυτιλία υπέβαλε στην Επιτροπή διάφορες συστάσεις επί του θέματος, στις 9 Ιουνίου 2011.

- (β) ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με εργαλεία που βοηθούν τους διαχειριστές της αλιείας στην καλύτερη κατανόηση των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων και των επιπτώσεων στα οικοσυστήματα που έχουν τα μέτρα διαχείρισης·
- (γ) διεξαγωγή έρευνας για τη βελτίωση της ανάπτυξης, της παραγωγικότητας, της ανταγωνιστικότητας και της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας της υδατοκαλλιέργειας (συμπεριλαμβανομένης της υπεράκτιας υδατοκαλλιέργειας) και της ικανότητας της βιομηχανίας να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της αγοράς·
- (δ) βελτίωση της θέσης που κατέχουν στην αγορά τα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας προέλευσης ΕΕ, μέσω της βελτίωσης της επεξεργασίας, της επισήμανσης, της ιχνηλασιμότητας και της πιστοποίησης.

Προτεραιότητα 2: Προστασία, διασφάλιση και ανάπτυξη του δυναμικού του θαλάσσιου και παράκτιου περιβάλλοντος του Ατλαντικού

Η παρούσα προτεραιότητα επιδιώκει τους εξής ειδικούς στόχους:

- *βελτίωση της θαλάσσιας προστασίας και ασφάλειας*

Ενίσχυση της **προστασίας και ασφάλειας** των ναυτικών, των παράκτιων πληθυσμών, της ιδιοκτησίας και των οικοσυστημάτων με τους εξής τρόπους:

- (α) αξιολόγηση και παράταση, εφόσον είναι αναγκαίο, των υφιστάμενων μηχανισμών έγκαιρης προειδοποίησης και ανταπόκρισης, της υποβολής εκθέσεων και της ύπαρξης χωροκατακτητικών και επιβλαβών θαλάσσιων ειδών και διευκόλυνση της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών σχετικά με την αντιμετώπιση των απειλών αυτών·
- (β) στήριξη πρωτοβουλιών των κρατών μελών στον Ατλαντικό, συμπεριλαμβανομένων των αξιολογήσεων κινδύνου, των συντονισμένων μηχανισμών αντίδρασης και των επενδύσεων σε εξοπλισμό αιχμής, που συμβάλλουν με τον δέοντα τρόπο στην ενίσχυση της συντονισμένης ετοιμότητας και ανταπόκρισης στην περίπτωση θαλάσσιας απειλής, φυσικών καταστροφών, θαλασσίων ατυχημάτων, διαρροών πετρελαίου και επικίνδυνων υλικών ή παράνομης διακίνησης⁵·
- (γ) ανάπτυξη, δοκιμή και αξιοποίηση νέων τεχνολογιών για τη βελτίωση του ελέγχου των σκαφών και για την ενίσχυση της ασφάλειας και της προστασίας στους λιμένες και στη ναυτιλία, μέσω της καλύτερης ενσωμάτωσης δεδομένων από δορυφόρους και από τον αέρα, χερσαίων και θαλάσσιων εγκαταστάσεων ελέγχου και καινοτόμων επιτόπιων μέσων για μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση σε ό,τι αφορά τη κατάσταση στον θαλάσσιο τομέα·
- (δ) συμβολή στη παροχή υπηρεσιών πληροφοριών για την περιφερειακή θαλάσσια λεκάνη στο πλαίσιο του κοινού περιβάλλοντος ανταλλαγής

⁵

Στις υφιστάμενες πρωτοβουλίες περιλαμβάνονται το Κέντρο Θαλασσίων Αναλύσεων και Επιχειρήσεων - Ναρκωτικά (MAOC-N) και το Ευρωπαϊκό Σύστημα Επιτήρησης των Συνόρων (EUROSUR), που τελούν υπό τον συντονισμό του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για τη διαχείριση της επιχειρησιακής συνεργασίας στα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών της ΕΕ (Frontex).

πληροφοριών (CISE), με βάση συμφωνημένα πρότυπα σε επίπεδο ΕΕ και την εμπειρία που αποκτήθηκε από τα κράτη μέλη σε πιλοτικά έργα.

– *εξερεύνηση και προστασία των θαλασσιών υδάτων και των παρακτίων ζωνών*

Ανάπτυξη ευρωπαϊκής ικανότητας παρατήρησης και πρόβλεψης στον Ατλαντικό ωκεανό, με βάση τις υπάρχουσες δομές, πλατφόρμες και μηχανισμούς για υποστήριξη της εφαρμογής των πολιτικών της ΕΕ, μείωση του κόστους για τη βιομηχανία, τις δημόσιες αρχές και τα ερευνητικά ιδρύματα, ενθάρρυνση της καινοτομίας και περιορισμό της αβεβαιότητας σε ό,τι αφορά τη συμπεριφορά του Ατλαντικού ωκεανού και τον αντίκτυπο της αλλαγής του κλίματος, μέσω των εξής:

- (α) χρήση των υφιστάμενων συστημάτων και μηχανισμών για την ανάπτυξη και τη διατήρηση βιώσιμου ολοκληρωμένου προγράμματος για τον έλεγχο και την παρακολούθηση των ακτών, του βυθού και της στήλης ύδατος, που καλύπτουν τα ύδατα των κρατών μελών της ΕΕ, των εξόχως απόκεντρων περιοχών και των υπερπόντιων χωρών και εδαφών, από τις ακτές μέχρι τα βάθη του ωκεανού·
- (β) ανάπτυξη νέων μέτρων και πλατφορμών για την παρατήρηση του ωκεανού και την παρακολούθηση του οικοσυστήματος (μεταξύ άλλων χαρτογράφηση του βυθού) που αυξάνουν τον αριθμό των παραμέτρων οι οποίες μπορούν να μετρηθούν αυτόματα, μειώνουν το κόστος παρατήρησης και επιταχύνουν τη διάδοση δεδομένων στους χρήστες·
- (γ) συμβολή σε αποτελεσματικότερη επιστασία, καταγραφή και διανομή διαλειτουργικών θαλάσσιων δεδομένων, και πολλαπλής ανάλυσης ψηφιακό χάρτη του θαλάσσιου βυθού, μέσω συμβολών σε Ευρωπαϊκό δίκτυο παρατηρήσεων για δεδομένα της θάλασσας·
- (δ) ανάπτυξη δικτύου παράκτιων συστημάτων ωκεανογραφικών προβλέψεων (συμπεριλαμβανομένων των αξιολογήσεων κινδύνου) που βασίζονται στη θαλάσσια υπηρεσία Copernicus.

Συμβολή στην ανάπτυξη εργαλείων και στρατηγικών για την αντιμετώπιση θεμάτων σχετικών με την **αλλαγή του κλίματος του πλανήτη**, συμπεριλαμβανομένων των στρατηγικών μετριασμού και προσαρμογής, με τους εξής τρόπους:

- (α) στήριξη στην αξιολόγηση του αποτυπώματος άνθρακα της γαλάζιας οικονομίας στην περιοχή του Ατλαντικού·
- (β) ανάπτυξη πλατφόρμας για ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών σχετικά με τη μείωση των εκπομπών και την ενεργειακή απόδοση·
- (γ) ανάπτυξη συνεργατικών συνεργασιών για τον εντοπισμό και την παρακολούθηση του αντικτύπου που έχει η αλλαγή του κλίματος του πλανήτη στις θαλάσσιες δραστηριότητες, στα οικοσυστήματα και στις παράκτιες κοινότητες της περιοχής του Ατλαντικού, μεταξύ άλλων, ανάπτυξη καλύτερων ικανοτήτων πρόγνωσης και αξιολόγησης κινδύνου.

Στήριξη της προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος και των προσπαθειών επίτευξης «καλής περιβαλλοντικής κατάστασης» στα ύδατα του Ατλαντικού μέχρι το 2020⁶ μέσω των εξής:

- α) παραμένουν ως βάση τα εθνικά σχέδια, οι διαδικασίες OSPAR και οι τόποι Natura 2000 με σκοπό να δημιουργηθεί συνεκτικό δίκτυο θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών στις ευρωπαϊκές ατλαντικές ακτές, με την επίτευξη συμφωνίας για βέλτιστες πρακτικές και κοινές διαδικασίες αξιολόγησης, από τις οποίες μπορεί επίσης να επωφεληθούν η Μακαρονησία και οι εξόχως απόκεντρες περιφέρειες της Καραϊβικής·
- β) ενθάρρυνση περαιτέρω συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών, μεταξύ άλλων, μέσω OSPAR, για παράδειγμα σε ό,τι αφορά συντονισμένα και ολοκληρωμένα προγράμματα παρακολούθησης και κοινή δράση για την αποκατάσταση των οικοσυστημάτων.

Εκτίμηση της κοινωνικής και οικονομικής αξίας και της λειτουργίας των **οικοσυστημάτων και της βιοποικιλότητας** του Ατλαντικού με στόχο τη στήριξη της λήψης αποφάσεων.

Συμβολή στις διαδικασίες **θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού και ολοκληρωμένης διαχείρισης των ακτών**, για παράδειγμα, με την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και τη διευκόλυνση του διασυνοριακού συντονισμού.

– *βιώσιμη διαχείριση των θαλάσσιων πόρων*

Καλύτερη κατανόηση της τεχνικής σκοπιμότητας, της οικονομικής βιωσιμότητας και του περιβαλλοντικού αντικτύπου της εξόρυξης ορυκτών στον Ατλαντικό ωκεανό, και ανάπτυξη και δοκιμή καινοτόμων εξορυκτικών τεχνολογιών.

Δημιουργία βάσης για βιώσιμο και υψηλής προστιθέμενης αξίας ευρωπαϊκό κλάδο **θαλάσσιας βιοτεχνολογίας**, μέσω των εξής:

- α) εξερεύνηση του βυθού και εκτίμηση της γενετικής σύνθεσης, της βιοποικιλότητας και των δυνατοτήτων του για παροχή υλικού για τη βιομηχανία της βιοτεχνολογίας, λαμβανομένου υπόψη του ισχύοντος διεθνούς δικαίου και της ανάγκης προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος·
 - β) ενίσχυση των δεσμών μεταξύ έρευνας και βιομηχανίας στην περιοχή του Ατλαντικού, προκειμένου να αναπτυχθούν βιοτράπεζες και να εντοπιστούν αγορές καινοτόμων θαλάσσιων βιολογικών προϊόντων (βιοϊατρική, μηχανική ιστών, φαρμακευτικά προϊόντα, βιομηχανικά ένζυμα) και εστίαση της έρευνας στην επίτευξη βιομηχανικών διαδικασιών για την παραγωγή τους.
- *εκμετάλλευση των δυνατοτήτων της ανανεώσιμης ενέργειας στο θαλάσσιο και παράκτιο περιβάλλον της περιοχής του Ατλαντικού*

Εξέταση τρόπων επίσπευσης της ανάπτυξης βιώσιμων **υπεράκτιων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας**, μέσω των εξής:

⁶ Όπως προβλέπεται στην οδηγία πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική (2008/56/EK)

- α) ενθάρρυνση της αξιολόγησης και της χαρτογράφησης των δυνατοτήτων των ενεργειακών πόρων του Ευρωπαϊκού Ατλαντικού ωκεανού και καθορισμός τρόπων μετριασμού των επιπτώσεων επί του περιβάλλοντος και της πλοήγησης, από την κατασκευή, τη λειτουργία και τον παροπλισμό των εγκαταστάσεων, στο πλαίσιο περιφερειακών στρατηγικών έξυπνης εξειδίκευσης για τις υπεράκτιες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας·
- β) συμβολή σε ένα ευρωπαϊκό σύστημα μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας που να επιτρέπει την εξισορρόπηση φορτίων μεταξύ των εθνικών συστημάτων και παρέχει καλύτερες συνδέσεις μεταξύ υπεράκτιων και χερσαίων πηγών ενέργειας·
- γ) προώθηση της έρευνας, ανάπτυξης και επίδειξης τεχνολογιών με σκοπό την κατασκευή και τη συντήρηση των εγκαταστάσεων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για την υπεράκτια αιολική ενέργεια, την ενέργεια κυμάτων, την παλιρροϊκή ενέργεια και την ενέργεια βιομάζας, συμπεριλαμβανομένης της ολοκλήρωσης με μονάδες αφαλάτωσης και με υπεράκτιες πλατφόρμες πολλαπλών χρήσεων·
- δ) ενθάρρυνση της αξιοποίησης των ιδιαίτερων γεωλογικών, ωκεανογραφικών και μετεωρολογικών συνθηκών στις εξόχως απόκεντρες περιοχές του Ατλαντικού, ώστε αυτές να μπορέσουν να καταστούν ενεργειακά αυτόρκες και να επιτύχουν τους στόχους μείωσης των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

Προτεραιότητα 3: Βελτίωση της προσβασιμότητας και της συνδεσιμότητας

Η παρούσα προτεραιότητα επιδιώκει τους εξής ειδικούς στόχους:

– *προώθηση συνεργασίας μεταξύ λιμένων*

Διευκόλυνση της ανάπτυξης **λιμένων** ως κεντρικών λιμένων της γαλάζιας οικονομίας, με τους εξής τρόπους:

- α) διευκόλυνση της αναβάθμισης των υποδομών για τη βελτίωση της συνδεσιμότητας με την ενδοχώρα, την ενίσχυση των συνδυασμένων μεταφορών και την προώθηση της ταχείας εξυπηρέτησης των πλοίων μέσω μέτρων, όπως παροχή χερσαίου δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας, ικανότητα των λιμένων για ανεφοδιασμό με υδροποιημένο φυσικό αέριο, και αντιμετώπιση των διοικητικών αδυναμιών·
- β) δυνατότητα για τους λιμένες να διαφοροποιήσουν τη δραστηριότητά τους με νέες επιχειρηματικές δραστηριότητες, όπως συντήρηση υπεράκτιων εγκαταστάσεων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και τουρισμός·
- γ) ανάλυση και προώθηση δικτύων λιμένων και σύντομων θαλάσσιων γραμμών μεταξύ ευρωπαϊκών λιμένων, μέσα σε αρχιπελάγη και στην ακτή της Αφρικής, μέσω πρωτοβουλιών, όπως οι αυτοκινητόδρομοι της θάλασσας για την αύξηση της θαλάσσιας κυκλοφορίας.

Προτεραιότητα 4: Δημιουργία ενός βιώσιμου μοντέλου περιφερειακής ανάπτυξης χωρίς κοινωνικούς αποκλεισμούς

Η παρούσα προτεραιότητα επιδιώκει τους εξής συγκεκριμένους στόχους:

- *προώθηση της καλύτερης γνώσης των κοινωνικών προκλήσεων στην περιοχή του Ατλαντικού*

Ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών για την προαγωγή της υγείας, της κοινωνικής ένταξης και της ευημερίας των παράκτιων πληθυσμών και ανάπτυξη κατάλληλων και χρησιμοποιήσιμων θαλάσσιων κοινωνικοοικονομικών δεικτών για τη μέτρηση, τη σύγκριση και την παρακολούθηση των τάσεων που ακολουθεί η ανάπτυξη της γαλάζιας οικονομίας.

- *διατήρηση και προώθηση της πολιτιστικής κληρονομιάς του Ατλαντικού*

Καταπολέμηση της εποχικότητας και βελτίωση των προοπτικών για τις ΜΜΕ μέσω της διαφοροποίησης των θαλάσσιων και παράκτιων τουριστικών προϊόντων και της ανάπτυξης εξειδικευμένων αγορών, επενδύοντας σε:

- α) θαλάσσια αθλήματα, μαρίνες και θαλάσσιες δραστηριότητες αναψυχής.
- β) λιμενικές υπηρεσίες, μεταξύ άλλων υπηρεσίες για επιβάτες κρουαζιερόπλοιων.
- γ) προσδιορισμό και προώθηση πολιτιστικών και φυσικών πόλων ενδιαφέροντος στις ακτές του Ατλαντικού, όπως ερασιτεχνική αλιεία, τοπική γαστρονομία και θαλάσσια κληρονομιά.
- δ) προστασία και αποκατάσταση τουριστικών πόλων ενδιαφέροντος, μεταξύ άλλων παράκτιων και υποθαλάσσιων πολιτιστικών δραστηριοτήτων και χώρων θαλάσσιας κληρονομιάς, που έχουν αρχαιολογική, οικολογική ή ιστορική αξία⁷.

3. ΕΦΑΡΜΟΓΗ

3.1. Δίαυλοι χρηματοδότησης

Το χρονοδιάγραμμα του παρόντος σχεδίου δράσης θα προσφέρει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να λάβουν υπόψη τις προτεραιότητες που καθορίζονται στις συμφωνίες εταιρικής σχέσης τους με την Επιτροπή, των οποίων η διαπραγμάτευση θα ολοκληρωθεί προ του τέλους του 2013.

- Οι συμφωνίες εταιρικής σχέσης 2014-2020 για τα ESIF αποτελούν σημαντικό δίαυλο χρηματοδότησης που μπορούν να χρησιμοποιούν τα κράτη μέλη, εφόσον είναι αναγκαίο, για την υλοποίηση των προτεραιοτήτων του σχεδίου δράσης. Οι συμφωνίες εταιρικής σχέσης, κατά τον προσδιορισμό των τομέων προτεραιότητας για συνεργασία, λαμβάνουν υπόψη τις σχετικές στρατηγικές για τις θαλάσσιες λεκάνες, όπως τη στρατηγική για τον Ατλαντικό. Παρέχουν τη δυνατότητα προσδιορισμού των κύριων αναπτυξιακών αναγκών και των αναπτυξιακών δυνατοτήτων της γαλάζιας οικονομίας στα κράτη μέλη του Ατλαντικού και τις παράκτιες περιοχές τους. Επίσης, επιτρέπουν στα κράτη μέλη να θέτουν σε εφαρμογή ρυθμίσεις που να εξασφαλίζουν τον συντονισμό μεταξύ των ESIF και άλλων πηγών χρηματοδότησης. Οι εθνικές αρχές των κρατών μελών που είναι αρμόδιες για τη διαπραγμάτευση των συμφωνιών εταιρικής σχέσης και οι αρχές που είναι υπεύθυνες για την κατάρτιση των

⁷

Σύμφωνα, εφόσον ισχύει, με τις αρχές της σύμβασης της UNESCO για την προστασία της υποβρύχιας πολιτιστικής κληρονομιάς, του 2001.

επιχειρησιακών προγραμμάτων έχουν ως εκ τούτου σημαντικό ρόλο στη διαδικασία υλοποίησης του σχεδίου δράσης μέσα στους επόμενους μήνες. Το σχέδιο δράσης μπορεί επίσης να αποτελέσει πηγή έμπνευσης για τους υπεύθυνους κατάρτισης επιχειρησιακών προγραμμάτων, σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, σύμφωνα με τις ανάγκες της περιοχής του προγράμματος.

- Επιπλέον, το σχέδιο δράσης θα χρησιμεύσει για να καθοδηγήσει την ίδια την Επιτροπή στην εφαρμογή των υπό άμεση διαχείριση ταμείων, μεταξύ άλλων, του Horizon 2020, του LIFE+, του COSME και των υπό άμεση διαχείριση στοιχείων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας και Αλιείας. Πράγματι, το πρόγραμμα Horizon 2020 θα προσφέρει βασική στήριξη στην υλοποίηση του σχεδίου δράσης και εξετάζει ήδη τη «γαλάζια ανάπτυξη» ως μία από τις προτεραιότητες του προγράμματος για έρευνα τα επόμενα χρόνια. Μπορεί να υποστηρίξει την ατζέντα για γαλάζια ανάπτυξη με σκοπό να διερευνηθεί και να μεγιστοποιηθεί το δυναμικό της ποικιλομορφίας της θαλάσσιας ζωής, να συλλεχθούν πόροι βαθέν υδάτων με βιώσιμο τρόπο και να αναπτυχθούν νέες τεχνολογίες παρατήρησης των ωκεανών. Αυτό θα συμβάλει στην ενίσχυση της θαλάσσιας και της ναυτιλιακής οικονομίας και του θαλάσσιου περιβάλλοντος, επισπεύδοντας τη μεταφορά της έρευνας και της καινοτομίας στην οικονομία.
- Καλά στοχευμένες δημόσιες επενδύσεις μπορούν και θα πρέπει να ενεργοποιήσουν ιδιωτικές επενδύσεις και επιχειρηματικές πρωτοβουλίες. Τα κράτη μέλη μπορεί επίσης να εκφράσουν τη βούληση να προσεγγίσουν τον ιδιωτικό τομέα, προκειμένου να εξετάσουν το ενδεχόμενο συμπληρωματικής συμμετοχής και χρηματοδότησης.
- Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (Ομίλος ΕΤΕπ⁸) είναι έτοιμη να κινητοποιήσει τα χρηματοδοτικά εργαλεία και την τεχνογνωσία της για την υποστήριξη των κατάλληλων έργων, με σκοπό την προώθηση των προτεραιοτήτων του σχεδίου δράσης. Η ΕΤΕπ μπορεί να επεκτείνει την υποστήριξη δραστηριοτήτων τόσο στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα, με τη μορφή του δανεισμού, της ανάμειξης⁹ και της παροχής τεχνικών συμβουλών. Προσφέρει ποικιλία των χρηματοδοτικών μέσων, από επενδυτικά δάνεια για άμεση καθώς και έμμεση χρηματοδότηση μέχρι ίδια κεφάλαια μέσω της EET, προκειμένου να υποστηριχθούν οι δραστηριότητες των οποίων το φάσμα μεγέθους ποικίλλει.

Στο πλαίσιο της δημοσιονομικής πειθαρχίας και της ανάγκης να εξεταστεί από τις αρχές στην περιοχή του Ατλαντικού μια σειρά αναπτυξιακών προτεραιοτήτων, θα πρέπει να τονιστεί ότι η διαδικασία υλοποίησης του σχεδίου δράσης παραμένει προαιρετική, αλλά θα πρέπει να είναι σύμφωνη με τις προτεραιότητες υλοποίησης που καθορίζονται στις συμφωνίες εταιρικής σχέσης των πέντε κρατών μελών. Όλα τα σχέδια που υποβάλλονται στις αρμόδιες αρχές ως απόκριση στο σχέδιο δράσης, θα πρέπει να συμμορφώνονται με τα κριτήρια που καθορίζονται στις σχετικές ρυθμίσεις χρηματοδότησης. Στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης των κονδυλίων της ΕΕ, η απόφαση για το αν πρέπει ή όχι να εγκριθεί ένα συγκεκριμένο έργο θα πρέπει να λαμβάνεται από την αρμόδια διαχειριστική αρχή.

⁸ Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) και Ευρωπαϊκό Επενδυτικό Ταμείο (EET)

⁹ Ανάμειξη: χρηματοδότηση δανείων της ΕΤΕπ για συμπλήρωση της στήριξης επιχορήγησης από την ΕΕ ή από άλλες δημόσιες πηγές.

3.2. Έξυπνη συνεργασία

Το σχέδιο δράσης προσδιορίζει τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται στα κράτη μέλη, τις περιφερειακές και τοπικές αρχές και τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, να συνεργαστούν, όπου είναι απαραίτητο, για την αντιμετώπιση της πρόκλησης της βιώσιμης ανάπτυξης. Ωστόσο, παρόμοια συλλογική εργασία δεν αποτελεί φυσικά τον μόνο τρόπο με τον οποίο μπορεί να εφαρμοστεί το σχέδιο δράσης. Σημαντικό ρόλο στην επίτευξη του σχεδίου δράσης μπορούν επίσης να έχουν και ειδικές δράσεις και έργα σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Εφόσον ενδείκνυται, θα πρέπει να ενισχύεται η συνεργασία μεταξύ των διαφόρων προγραμμάτων ανά χώρα.

Η στοχευμένη συνεργασία μπορεί να επιφέρει πρόσθετα οφέλη, κυρίως σε ό,τι αφορά την ανταλλαγή πληροφοριών, τον επιμερισμό του κόστους, τη διάδοση των αποτελεσμάτων και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, καθώς και να αποτελέσει έμπνευση για περαιτέρω τομείς συνεργασίας. Πιο συγκεκριμένα, τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες μπορούν να εργαστούν υποστηριζόμενα από διάφορες πηγές χρηματοδότησης για την ανάπτυξη κοινών έργων ή άλλων προσεγγίσεων.

Το πρόγραμμα Horizon 2020 και άλλα κοινοτικά προγράμματα και χρηματοδοτικά μέσα μπορούν να υποστηρίξουν τη συνεργασία στον τομέα της έρευνας μέσω της διευκόλυνσης έργων που προτείνονται από συμπράξεις δημόσιων και ιδιωτικών φορέων. Για παράδειγμα, τα έργα αυτά μπορούν να δοκιμάζουν διαφορετικές λύσεις σε κοινά προβλήματα ή να συγκρίνουν τις επιδόσεις διαφόρων τεχνολογιών. Η Γαλλία, η Ιρλανδία, η Πορτογαλία, η Ισπανία και το Ηνωμένο Βασίλειο συμμετέχουν ήδη σε σειρά κοινών σχεδίων, σε δίκτυα έρευνας, σε τεχνολογικές πλατφόρμες και σε πρωτοβουλία κοινού προγραμματισμού σχετικά με την καλή κατάσταση των θαλασσών και των ωκεανών. Οι μηχανισμοί αυτοί παρέχουν στα κράτη μέλη τη δυνατότητα συνεργασίας με τρόπο που αυτή να ενισχύεται από το πρόγραμμα Horizon 2020. Η καθιέρωση ενδοευρωπαϊκού συντονισμού και συνεργασίας θα μπορούσε επίσης να είναι το θεμέλιο μιας ενισχυμένης διατλαντικής ερευνητικής συνεργασίας.

Τα κοινά έργα και δράσεις δεν αφορούν μόνον την έρευνα. Η Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία (για παράδειγμα, μέσω του προγράμματος για τη περιοχή του Ατλαντικού), η οποία θα χρηματοδοτηθεί μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), προσφέρει στις γειτονικές περιφέρειες και σε πόλεις διαφόρων κρατών μελών της ΕΕ, ένα μηχανισμό που καθιστά δυνατή τη συνεργασία και την ανταλλαγή γνώσεων μέσω της υλοποίησης έργων για τη διερεύνηση εναλλακτικών δυνατοτήτων συνεργασίας στην αντιμετώπιση κοινών προκλήσεων. Το πρόγραμμα «Erasmus για όλους» θα προσφέρει ευκαιρίες για συνεργασίες στους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης.

Η συνεργασία μπορεί επίσης να περιλαμβάνει δράσεις συνεργασίας για ανταλλαγή πληροφοριών και ορθών πρακτικών. Πρωτοβουλίες, όπως το σχέδιο Copernicus¹⁰ ή «Marine Knowledge 2020»¹¹, μπορούν να προσφέρουν ένα πλαίσιο συνεργασίας.

¹⁰ Το Copernicus, πρώην Παγκόσμια Παρακολούθηση του Περιβάλλοντος και της Ασφάλειας (ή GMES) είναι ένα δορυφορικό ευρωπαϊκό σύστημα παρακολούθησης του πλανήτη γη (<http://copernicus.eu>).

¹¹ Το Marine Knowledge 2020 είναι ένα σχέδιο της ΕΕ το οποίο συγκεντρώνει θαλάσσια δεδομένα από διάφορες πηγές, με σκοπό να βοηθηθούν η βιομηχανία, οι δημόσιες αρχές και οι ερευνητές να βρουν τα δεδομένα και να τα χρησιμοποιήσουν με αποτελεσματικότερο τρόπο προκειμένου να αναπτύξουν νέα προϊόντα και υπηρεσίες, καθώς και να κατανοήσουμε καλύτερα τον τρόπο συμπεριφοράς των θαλασσών (http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/policy/marine_knowledge_2020/index_en.htm)

Για παράδειγμα, η κατανόηση του τρόπου με τον οποίο γειτονικές χώρες ή περιφέρειες, με παρόμοιες ωκεανογραφικές και μετεωρολογικές συνθήκες, χειρίζονται το θέμα της διάβρωσης των ακτών μπορεί να προωθήσει την επιχειρησιακή αποτελεσματικότητα. Είναι δυνατό να αποτραπεί η επανάληψη των ιδίων λαθών εφόσον καθίστανται γνωστές οι αποτελεσματικές και οι αναποτελεσματικές λύσεις που εφαρμόζονται σε διάφορες περιπτώσεις. Οι ορθές πρακτικές μπορούν να διαδίδονται μέσω εξειδικευμένων σεμιναρίων, ανταλλαγών προσωπικού ή διαδικτυακών φόρα.

3.3. Στήριξη

Για την επιτυχή εφαρμογή του σχεδίου δράσης σε εθνικό και σε περιφερειακό επίπεδο, θα ενισχυθεί η συμμετοχή των εθνικών, των περιφερειακών και των τοπικών παραγόντων και θα είναι δυνατή η παρακολούθηση της προόδου, μέσω κατάλληλου μηχανισμού εφαρμογής. Το φόρουμ του Ατλαντικού παρείχε χρήσιμα διδάγματα για τη διοργάνωση διαλόγου και τον συντονισμό. Για την επιτυχή εφαρμογή, θα είναι σημαντική η συνέχιση του διαλόγου με τα κράτη μέλη και με τις περιφέρειες, συμπεριλαμβανομένου του ιδιωτικού τομέα. Η εφαρμογή του σχεδίου δράσης δεν θα εξαρτηθεί μόνο από το δημόσιο τομέα, αλλά και από το βαθμό συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα.

Οι μηχανισμοί εφαρμογής θα πρέπει να είναι απλοί, καλά εστιασμένοι και να βασίζονται σε ορθές πρακτικές που έχουν εφαρμοστεί με επιτυχία στο πλαίσιο άλλων στρατηγικών για θαλάσσιες λεκάνες, με τους εξής τρόπους:

- ανάληψη πολιτικής δέσμευσης και εποπτεία·
- μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση σε ό, τι αφορά το σχέδιο δράσης και τους στόχους του·
- προώθηση της αγοράς από τον ιδιωτικό τομέα·
- παροχή αξιολόγησης και εκτίμησης της προόδου.

Επίσης:

- καθοδήγηση των ενδιαφερομένων και των πιθανών φορέων προώθησης σχεδίων·
- διευκόλυνση της συνεργασίας στην περιοχή του Ατλαντικού·
- επαφή με τις διαχειριστικές αρχές των προγραμμάτων χρηματοδότησης της ΕΕ·
- επαφή μεταξύ πιθανών εταίρων σχεδίων για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων που να ανταποκρίνονται στις προτεραιότητες, οι οποίες καθορίζονται στο σχέδιο δράσης·
- προσδιορισμός πιθανών πηγών χρηματοδότησης για έργα σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο.

Ο μηχανισμός υλοποίησης του σχεδίου δράσης θα πρέπει να καθοριστεί σε συνεννόηση με τα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη πριν από το τέλος του 2013. Προκειμένου να ενθαρρυνθούν η περαιτέρω δικτύωση και η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά την ανάπτυξη και την υλοποίηση έργων, η Επιτροπή μπορεί να οργανώνει διασκέψεις των ενδιαφερομένων μερών για τον Ατλαντικό.

4. ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ

Προκειμένου να διατηρηθεί η δυναμική για την περίοδο 2014-2020, θα είναι σημαντικό να κατανοηθεί ο τρόπος με τον οποίο η εφαρμογή του σχεδίου δράσης συμβάλλει στην αύξηση της απασχόλησης στην ΕΕ, στην ανάπτυξη και στους στόχους της αειφορίας. Θέλουμε να γνωρίζουμε, για παράδειγμα, αν καταφέραμε να δημιουργήσουμε πραγματικές προγνωστικές ικανότητες σχετικά με τους κυριότερους κινδύνους και τις αλλαγές στη δυναμική του συστήματος κυκλοφορίας στο Βόρειο Ατλαντικό· αν το σχέδιο δράσης υποστήριξε την ανάπτυξη σειράς νέων και καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών και αν βελτίωσε το επιχειρησιακό περιβάλλον και το περιβάλλον διαχείρισης του κινδύνου για τις υπεράκτιες βιομηχανίες. Θέλουμε επίσης να γνωρίζουμε σε ποιο βαθμό έχει επιτευχθεί ανάπτυξη χωρίς κοινωνικούς αποκλεισμούς, σε ποιο βαθμό έχουν καλυφθεί οι ανάγκες σε δεξιότητες και σε ποιο βαθμό έχει εφαρμοστεί μια προσέγγιση διαχείρισης με βάση το οικοσύστημα στην περιοχή του Ατλαντικού. Θέλουμε επίσης να μάθουμε από τα διδάγματα της πείρας που μπορούν να εφαρμοστούν και σε άλλες θαλάσσιες λεκάνες.

Η παρακολούθηση της προόδου δεν πρέπει να συνεπάγεται νέες απαιτήσεις για υποβολή εκθέσεων. Αντίθετα, οι υφιστάμενες βασικές πληροφορίες θα χρησιμοποιηθούν προκειμένου να δοθεί μια εικόνα των αλλαγών που επέρχονται στην περιοχή του Ατλαντικού, συνεπεία εφαρμογής του σχεδίου δράσης και άλλων παραγόντων. Η Επιτροπή θα αρχίσει σύντομα εργασίες με τα πέντε κράτη μέλη του Ατλαντικού για να καθορίσουν και να συμφωνήσουν τη μεθοδολογία για την προετοιμασία του εν λόγω απολογισμού.

Δεδομένης της προόδου της καινοτομίας και της τεχνολογίας, ενδέχεται να χρειαστεί προσαρμογή και περαιτέρω ανάπτυξη του σχεδίου δράσης. Η Επιτροπή θα παρακολουθεί στενά την εφαρμογή του σχεδίου δράσης, θα αντλεί διδάγματα και θα αξιολογεί τη σημειωθείσα πρόοδο. Θα προβεί σε ενδιάμεση επανεξέταση της εφαρμογής του σχεδίου δράσης πριν από το τέλος του 2017. Η ανεξάρτητη αξιολόγηση δείγματος των ολοκληρωθέντων έργων θα συνεκτιμηθεί κατά την επανεξέταση, που θα συζητηθεί με τα κράτη μέλη και άλλους ενδιαφερόμενους.

5. ΔΙΕΘΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΟΥ ΑΤΛΑΝΤΙΚΟΥ

Ο Ατλαντικός Ωκεανός δεν περιορίζεται στην Ευρώπη. Είναι ένα κοινό αγαθό και ένα ενοποιημένο σύστημα που συνδέει την ήπειρο της Ευρώπης με την Αφρική και την Αμερική. Όλα τα παράκτια κράτη έχουν κοινό συμφέρον και την ευθύνη για τη διασφάλιση της χρηστής διαχείρισης των ωκεανών, μεταξύ άλλων μέσω της UNCLOS¹², του IMO¹³ και της Διεθνούς Αρχής για το Θαλάσσιο Βυθό.

Είναι τεράστια η οικονομική αξία του Ατλαντικού Ωκεανού για τις παράκτιες χώρες. Κατά την άποψη της Επιτροπής, με την πάροδο των ετών, το σχέδιο δράσης θα μπορούσε να δημιουργήσει μια σταθερή βάση για συνεργασία με άλλες ατλαντικές χώρες. Είναι σαφείς οι δυνατότητες για κοινό έργο, για παράδειγμα, στο χώρο της ωκεανογραφικής έρευνας και παρατήρησης. Υπάρχει ήδη προοπτική για πραγματική δέσμευση των ΗΠΑ και του Καναδά σχετικά με τη δημιουργία διατλαντικής συμμαχίας για την έρευνα, με σκοπό την εμβάθυνση της κοινής κατανόησης του

¹² Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας

¹³ Διεθνής Ναυτιλιακός Οργανισμός

οικοσυστήματος του Ατλαντικού και των δυνατοτήτων του να στηρίξει τη γαλάζια οικονομία. Η ανάπτυξη της διατλαντικής συμμαχίας για την έρευνα θα γίνει βήμα προς βήμα, κατόπιν απογραφής της προόδου και αφού συμφωνηθούν τα θέματα που κατεξοχήν προσφέρονται για συνεργασία. Είναι πιθανό και άλλα ατλαντικά κράτη να θελήσουν να δεσμευτούν είτε σε ό, τι αφορά την έρευνα είτε άλλα θέματα. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα πρέπει από κοινού να εξετάσουν ποια μέτρα μπορούν να ληφθούν για τη συμμετοχή διεθνών εταίρων στη σταδιακή ανάπτυξη της στρατηγικής για τον Ατλαντικό.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η Επιτροπή καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να εγκρίνουν το σχέδιο δράσης και τη γενική κατεύθυνση που καθορίζονται στην παρούσα Ανακοίνωση.